

JYDEN

Inredning för gris och nöt

Lennart G. 0504-155 93 Kjell H. 0511-127 72
lennart@mbox342.swipnet.se www.lantbruksnet.se/jyden

Ventiler och tillbehör för vatten till svin

- * Serie standard - bit- och trågventiler
- * Serie super - för extra mycket vatten
- * Serie ställbara - för olika vattentryck
- * Bitknappsventiler - minimalt spill, hygienisk
- * Drickskålar - Drink-O-Mat

jalmarson

STINCY

Kolla vårt stora urval

DOSMATIC

som doserar det mesta
av t ex
näring-vitaminer-medicin
och desinfektionsmedel.

TRÄDGÅRDSTEKNIK

Varalöv 262 96 ÄNGELHOLM

SOJALL GÖDSELPULVER Med garanti

Ladugårdsinrede i Jung AB

535 92 Kvånum

Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

KVALITETS- UTGÖDSLINGAR

Sedan 1959

För alla
djur!

Vänd er med förtroende till
AB HARRY JOHANSSONS UTGÖDSLINGAR

310 40 HARPLINGE. Tel 035-550 33, 551 34, bost Rolf 035-524 07. Fax 035-550 83

• Elektrisk utgödsling med nylonlina • Hydraulisk tryckutgödsling • Helhydraulisk linutgödsling

BIOLOGISK FLUGBEKÄMPNING

ROV FLUGAN

J Dahlqvist Maskin AB

Tel 0435-191 91 Fax 0435-191 93

www.dahlqvistmaskin.se

Kvalitet, kapacitet och kompetens!

Väljer du Skövde Slakteri får du en seriesamarbetspartner med
de bästa resurserna, de bästa priserna och framförallt: de bästa
beteendena. Slå en signal, så berättar vi mer!

Skövde Slakteri AB, Aspelundsvägen 4, Skövde. Tel 0500 41 81 90, fax 0500 41 99 57, www.skovdeslakteri.com

Pigga marknadsnoteringar

På vår hemsida www.agriprim.com jämför du
enkelt aktuella smågris- och slaktsvinspriser.

Prenumerera på vårt kostnadsfria e-postbrev.
Då får du träffsäkra marknadscommentarer två
gångar i veckan.

Anmäl dig nu på
www.agriprim.com

www.agriprim.com | info@agriprim.com | 018-67 38 50

Tidpunkten för inseminationen betydelsefull för spermietransport

Vid ett försök med insemination på OG, SLU, i Uppsala, framgår att sugor som inseminerades sent i brunsten (runt 18 timmar efter äggavlossning) blev dräktiga, men embryon utvecklades inte normalt och dräktigheten upphörde. Det fanns även tecken på att omlöpningarna skulle ha blivit försenade, med förlängt intervall mellan brunsterna. För ett bra dräktighetsresultat efter insemination krävs noggrann brunstövervakning och att ståreflexens början kontrolleras så att inseminationen inte görs för sent under brunsten.

brunstpassning

För ett bra dräktighetsresultat krävs att inseminationen görs vid rätt tid i brunsten samt vid lämplig tid i förhållande till ägglossningen (ovulationen), redogjorde veterinär Anne-Marie Dalin, OG, inst f obstetrik och gynekologi, SLU, på jordbrukskonferensen. Första insemination bör göras 10 – 30 timmar efter brunstens början, när ståreflexen registreras. Ägglossningen sker i medeltal när det har gått 2/3 av hela brunsttiden. Om inseminationen sker efter ägglossningen blir gränsningsprocenten och kulstorleken lägre.

Äggledaren har dubbel uppgift

Direkt efter insemineringen transporteras spermier upp till en spermiereservoar. Transporten sker med hjälp av sammandragningar i suggans livmodervägg. I spermiereservoaren kan de lagras i minst 24 timmar (ett dygn). Från spermiereservoaren förflyttar sig spermier med hjälp av äggledarens sammandragningar upp i

äggledaren. När äggen avlossas från folliklarna i äggstocken förflyttas de ner igenom äggledaren. Ägg och spermier möts i nedre delen av äggledaren där befruktningen sker.

Äggledaren står för både förflyttning av spermier och ägg till befruktningsplatsen samt att de befruktade äggen därefter förs ner mot livmodern efter ett par dagar. Överlevnadstiden för ägg har beräknats vara 8 – 12 timmar.

Seminerades före och efter ägglossning

36 korsningssugor köptes från en besättning direkt efter avvänjningen och hade i medeltal fött 3,5 kullar. Suggorna hade tidigare haft en normal fruktsamhet. Brunstkontroll utfördes två gånger dagligen med galt till förbrunsten satte igång. Därefter kontrollerades ståreflex var fjärde timme. Suggorna delades i 2 grupper med 18 djur i varje, grupp A och B.

I andra brunst efter avvänjningen inseminerades grupp A 20 – 15 timmar **före** förväntad ägglossning. Grupp B inseminerades 15 - 20 timmar **efter** ägglossningen.

Suggorna slaktades olika lång tid efter ägglossningen. Könsgorganen togs om hand och undersöktes.

Suggorna kom i brunst i normal tid. Ägglossningen var avslutad i medeltal ca 40 timmar efter ståreflexens början, som också är normalt.

Av de sugor som inseminerades **efter** ägglossningen hade hela 87 procent ståreflex, de var fortfarande i brunst.

Hormonanalyser från blodprover, tagna i samband med inseminationen, visade att sugor i grupp A (som inseminerades **före** ägglossningen) hade signifikant högre nivåer av östrogen än sugor i grupp B (som inseminerades **efter** ägglossningen). Suggorna i grupp B hade signifikant högre progesteronnivåer då de nybildade gulkropparna hade börjat bilda progesteron.

Störd spermietransport vid sen insemination

Spermietransporten påverkades av inseminationstidpunkten. De sugor som inseminerades **före** ägglossningen (grupp A) och som slaktades 5 – 6 timmar därefter hade spermier i främre delen av livmodern samt i nedre delen av äggledaren. Hos de sugor som inseminerades **efter** ägglossningen (grupp B) som också slaktades 5 – 6 timmar efter insemination sågs en störd spermietransport genom livmodern. Hos de sent inseminerade suggorna (grupp B) berodde sannolikt den störda spermietransporten genom livmodern på att östrogenivåerna var låga och att progesteron börjat bildas. Detta minskar livmoderns förmåga att dra sig samman.

Nästan alla ägg befruktade före ägglossningen

Efter befruktningen av ett ägg påbörjas celledelningen. I undersökningen undersöktes även äggen om de var befruktade. Av de återfunna äggen hos de sugor som inseminerades **efter** ägglossningen var endast hälften (48%) befruktade mot i stort sett alla (95%) äggen var befruktade hos de sugor som inseminerades **före** ägglossningen.

Vid undersökning av de sugor som inseminerades **efter** ägglossningen var alla embryon degenererade (tillbakabildade).

De sugor i grupp A (insemination **före** ägglossningen) som slaktades på dag 19 efter insemination var alla dräktiga. I grupp B (inseminerade **efter** ägglossningen) var ingen dräktig.

Nils Andersson

Ge järnet.

Större konsumentinflytande på morgondagens jordbrukspolitik

Bonden får sitt uppdrag av konsumenterna på marknaden och av medborgarna i politiska val. Bevarandet av biologiska och historiska värden i odlingslandskapet måste nu utföras vid sidan av baslivsmedelsproduktionen. Detta redovisade professor Janken Myrdal vid Jordbrukskonferensen i Uppsala den 19 november 2002.

marknad

Samhället styr

Janken Myrdal har i uppdrag av förra jordbruksministern Margareta Winberg att utarbeta en studie rörande det nya som sker inom lantbruket. Redan i de riktlinjer som drogs upp för arbetet poängterades att samhällets värderingar styr framtidens lantbruk. Myrdal försökte i sitt uppdrag finna tolkningar och utgick från Engels lag i tolkningen av jordbrukets betydelse i ett långt perspektiv.

Enligt Engels (preussisk statistiker som verkade under mitten av 1800-talet) lag, kommer med stigande inkomster den andel som går till livsmedelskonsumtion att sjunka. Detta gäller både på individnivå och på samhällelig nivå. Det innebär också att livsmedelsproduktionens andel av den totala produktionen kommer att sjunka.

Även annan verksamhet

Utvecklingen under de senaste århundraden har inneburit att städer och tätorter har vuxit och industrier etablerats med massproduktion som följd. Under senare tid har Engels utvecklingslag medfört att antalet jordbrukare reducerats till några procent av den totala befolkningen.

Detta innebär också något nytt. Lantbru-

ket börjar producera annat än föda även om livsmedelsproduktionen alltid kommer att stå centralt. Därmed kommer jordbrukare att ägna sig åt en rad olika aktiviteter knutna till nyttjandet av markerna, typ sommarstugeturism, miljövård, landskapsvård, bebyggelse restaurering, arbetskrävande husdjursomsorg, mervärden i ekologisk produktion, etc.

Nya uppdrag

När bonden får nya uppdrag ställs frågorna: Vem är bondens uppdragsgivare? Vilket arbete är det som ska utföras? Vad är nytt i detta uppdrag?

Svaret är att bonden får sitt uppdrag av konsumenterna på marknaden och av medborgarna i politiska val. Detta nya kan vara bevarande av biologiska och historiska värden i odlingslandskapet som måste utföras vid sidan av baslivsmedelsproduktionen.

Myrdal kallar nya verksamheter för en produktion av värden. Vackert kulturlandskap bidrar till turism. Han säger också att när vi har uppfyllt de mest grundläggande behoven – mat, kläder, bostad – kommer skillnaden mellan de behov människor önskar uppfylla och deras möjligheter att uppfylla den att öka. I ett bondesamhälle drömmer befolkningen om "schlaraffenland" där all mat produceras utan arbete och de stekta sparvarna flyger in i munnen. Enligt Myrdal har vi i stor sett redan uppnått detta samhälle, men vi är inte nöjda.

Påverkan på omgivningen

Den kraftfulla produktionsutvecklingen har också en annan aspekt. Vår påverkan på omgivningen blir allt kraftfullare som tvingar oss ta större hänsyn. Samtidigt som möjligheterna till val ökar finns också en allt mer tvingande nödvändighet ta ansvar, vilket begränsar valmöjligheterna.

Den nya resurskrävande aktiviteten på landsbygden vid sidan av produktionen av

föda är inte något säregnet för Sverige eller Europa. Även i världen i övrigt kommer utvecklingen att på olika sätt skapa eller framtvinga annan verksamhet som knyts till jordbruket och de areella näringarna. Att bevara regnskogarna har en alternativkostnad. Man kan mycket väl tala om produktion av regnskogar som då motsvarar ett globalt behov.

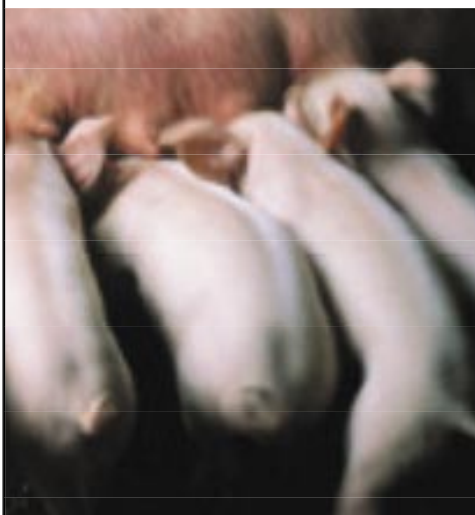
Myrdal ställer en del frågor

Om vi inför lagar i Sverige som medför att produktionen av ägg drivs ut ur landet kommer detta att motverka lagens syfte. Är det möjligt att kollektivt upphandla den merkostnad som de nya lagarna medför och argumentera för att denna merkostnad är av allmänheten efterfrågad produktion av djuromsorg? När alla grannländers lagar når samma kravnivå som den svenska kommer behovet av kollektiv upphandling av djuromsorg att försvinna.

Myrdal undrar också hur man ska hantera de intressekonflikter som kommer att uppstå på landsbygden med olika typer av värdeproduktion på samma areal. Vilken roll kommer LRF att spela för lösandet av sådana konflikter? Hur ska de värden vi i Sverige identifierar vägas mot de europeiska eller internationella? Vilka mått för olika nivåer av måluppfyllnad kommer att utvecklas.

Om jordbruket ska hantera det nya uppdraget krävs en massiv och bred utbildning av det slag som redan inletts, avslutade Janken Myrdal.

Nils Andersson

Ursoferran vet. 200 mg/ml är ett säkert och ekonomiskt sätt att ge järn, som är så viktigt för att smågrisarna ska få en bra start i livet.

Finns på apotek i rund och platt plastflaska om 100 ml, 5×100 ml och 10×100 ml. Flaskorna passar till alla injektionssprutor.

Annedalsvägen 9
227 64 Lund
Tel 046/12 81 00
Fax 046/14 65 55
info@vetpharma.se
www.vetpharma.se

Ursoferran vet.

GLEPTOFERRON

Spar nära 100 000 kr årligen med gastät lagring och blötfoder

Den gastätt lagrade spannmålen hos Sven Andersson, Davidstorp, på Österlen, har fungerat oklanderligt. De gångna årens erfarenhet visar att vattentransporten mellan olika partier i en silo är mycket begränsad. Foderkvaliteten har varit bra. De årliga kostnaderna för den egna fodertillverkningen är mellan 70 000 kronor och 100 000 kronor lägre än för köpt foder.

spannmål

-Den stora fördelen är, säger Sven, att jag inte har någon torkningskostnad. Speciellt som jag har blötutfodring till grisarna. Spannmålen behöver inte utsättas för den uppvärmning som sker vid torkning. Värme kan förstöra fytaset i kärnorna. I otorkad spannmål kan mer fosfor utvinnas ur spannmålen och mindre fosfor bli kvar i gödseln. Utöver den inbesparade torkningskostnaden blir även transportkostnaderna lägre. Det tjänar även miljön på.

Ingen tillsättning av koldioxid

Uttag av spannmål sker dagligen från någon av silorna för utfodringen av de ca 170 suggorna och smågrisarna. Med mindre daglig förbrukning är det en klar fördel med mindre storlek på silorna. På Davidstorp finns fyra 100 kubikmeters silo och dessa små silor töms snabbare jämfört med större. Kvaliteten hos den lagrade

De fyra tornen för gastätt lagrad spannmål på Davidstorp rymmer årsbehovet av spannmål. Det finns en varmluftstork också i reserv.

de spannmålen behålls bättre vid kortare tömningstid.

-Efter inläggningen anser jag inte det behövs tillföras någon koldioxid, CO₂, för att driva ut syret. Det kan i så fall vara i den eller de silor jag tömmer under den varma perioden före ny skörd. Anläggningen är inte utrustad med någon aspiratör för att rensa bort agnar och ogräsfrön. Eftersom grobarheten försvinner hos den gastätt lagrade spannmålen borde grobarheten även förstöras på ogräsfröna, menar Sven.

-Min erfarenhet så här långt är, att partier med olika vattenhalt behåller sin vattenhalt under hela lagringstiden. Vid uttagningen har ett torrare eller fuktigare parti haft samma vattenhalt vid uttagningen. Det sker ingen utjämnning mellan hela partierna, utan endast i gränsen mellan de olika partierna.

-Hittills har spannmålskvaliteten varit bra. Inget mögel har noterats och inga störningar, t ex diarré, har synts bland grisarna. Tillsynen av silotornen under utfodringssäsongen är kontroll av trycket i respektive silo. Trycket i varje silo kontrolleras lätt nerifrån marken. På varje silo finns en vattenpelare där man kan se om det är över- eller undertryck i dem. Står vattenpelaren på ± 0 finns inget tryck och då får man slå frostskyddsvätska i vattenlåset som är placerat på silons tak för att undvika att luft och syre kommer in i silon.

-Kostnaderna mellan mitt valda system med blötutfodring och gastätt lagrad spannmål jämfört med att sälja spannmålen och köpa färdigt foder är mellan 70 000 till 100 000 kronor lägre per år till min fördel. Och jag undviker många kostsamma transporter.

Sven Andersson

Nils Andersson

Hardi flyttar verksamhet till Ungern

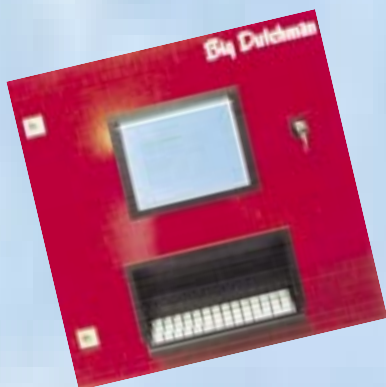
Hardi International A/S, dotterbolag till börsnoterade Avriga Industrien A/S, stänger sin fabrik i Taastrup och samlar all dansk produktion i Nr Alslev på Falster. Hardi etablerar sig också med ett produktionssällskap i Ungern.

Hardi har varit en belastning på ägarerna de senaste åren./Nils

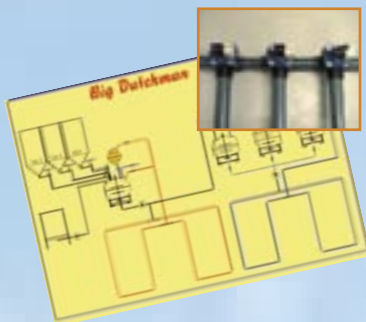
Rysslandsimportkvoterhinder för inträde i WTO?

Rysslands beslut att införa importkvoter för bl a griskött från 1 april i år, har föranlett USA att ifrågasätta om Ryssland är kvalificerad att vara med i WTO. Från USA uttalades i veckan att de ryska importkvoter som införs för fågelkött under våren, kan medföra någon form av sanktion mot Ryssland från USA. Källa: Swedish Meats.

Här är tre:

Den senaste tekniken för styrning, övervakning och registrering i utfodrings- och blandningsanläggningar.

Big Dutchmans blötutfodringar levereras antingen som rundpumpande, eller restmängdsfria med friskvattensköljning.

Du har nu nära till service, från hela fem servicecenter runt om i landet.

Alltid snabb service!

**...du får dem
alla från:**

Big Dutchman

465 96 NOSSEBRO

Tel 0512 - 542 90 Fax 0512 - 541 40

Klippan 0435-181 90 • Sala 0224-531 65

info@noj.se

Tel 0435-4407 60, Fax 0435-4403 97

VÄLJ RÄTT!

- Behållare av glasfiberarmerad polyesterplast
- Varmgalvaniserat stativ
- Konvinkel 70°

Systemet med de låga lagringskostnaderna

- 12 m ³	7,2 - 7.8 ton
- 20 m ³	12 - 13 ton
- 26 m ³	15.6 - 16,9 ton
- 31 m ³	18,6 - 20,1 ton

- inblåsningsrör
- avluftningsrör
- manlucka
- inspektionsglas
- skruvlåda typ 1 - 3

Grisar med låg födelsevikt växer saktare under uppfödningen

Kullstorleken har stor inverkan på födelsevikten på de enskilda spädgri-sarna. Men även på tillväxten senare under uppfödningen. I perioden födelse till 30 kg fanns ett nära linjärt sammanhang mellan födelsevikt och tillväxt och galtgrisarna hade i genomsnitt nära fyra gram lägre tillväxt än sogrisarna. I perioden mellan 30 kg till slakt hade en gris med 1,5 kg födelsevikt 14 gram högre daglig tillväxt jämfört med en gris med en födelsevikt på 1,4 kg.

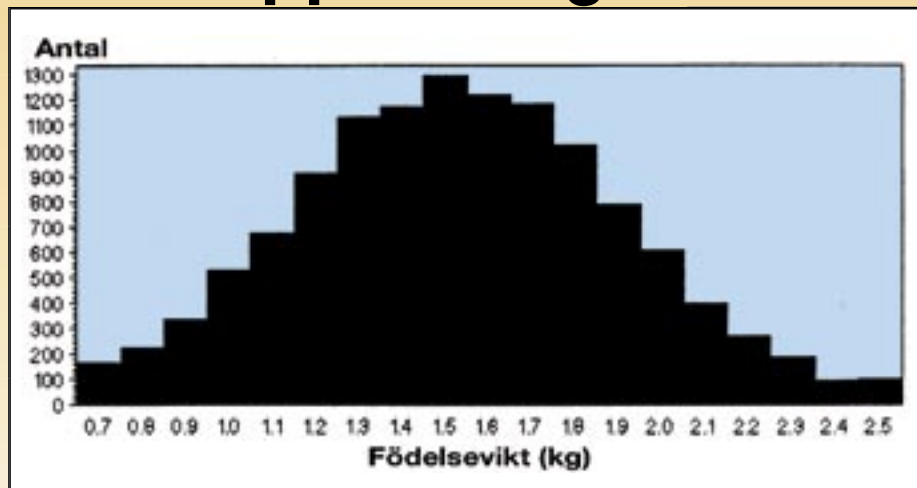
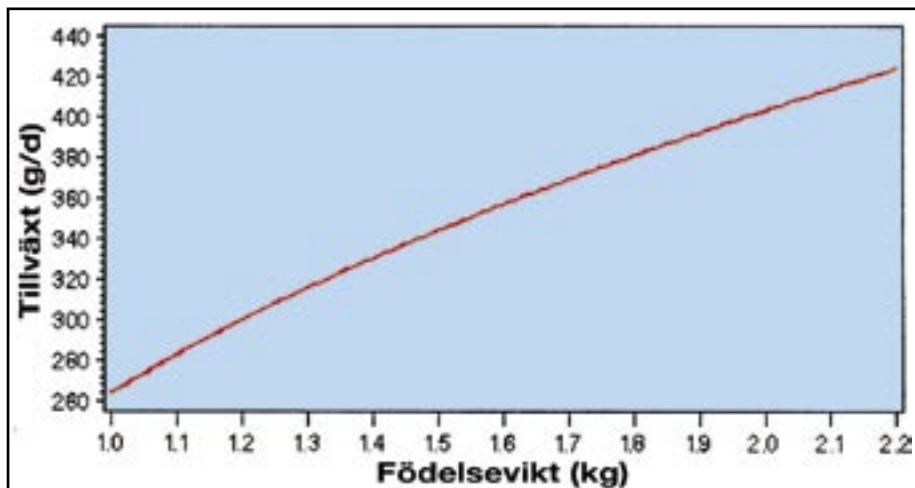
smågrisar

I Danmark finns kullstorleken med i avels-arbetet. Nu finns överväganden att även ta med födelsevikten. Problemet är, framgår av meddelande 583 från Rullande Afprövningsarna, hur mycket det reducerar kullstorleken. Redan i dag samlas data som lättare kan analysera sammanhangen mellan kullstorlek, födelsevikt och tillväxt.

Ökad kullstorlek ger ökad viktspridning

Med fler födda grisar per kull ökar viktspridningen mellan grisarna. Dödligheten ökar när variationen är stor mellan de födda grisarna. Små grisar får oftast en bakre spene under diperioden som oftast kan ge mindre med di jämfört med de främre spenarna. En liten gris orkar heller inte masera juvret lika intensivt som en stor gris. Detta har enligt olika forskare betydelse för dimängden vid nästa ditillfälle. En liten gris når inte upp till spenarna på övre spenraden fram på juvret och är därför hänvisad till de bakre spenarna. En liten gris

Tillväxtkurvan, nästan linjär, under smågrisstadiet fram till 30 kg levande vikt i förhållande till födelsevikten.

förlorar oftast kampduellen om en spene mot en större gris.

Enligt diagram över tillväxten i förhållande till födelsevikten är den nästan linjär, högre, för de tyngre grisarna jämfört med de med lägre födelsevikt.

Eftersom tillväxten skiljer på grisar med olika födelsevikt kommer viktspridningen inom kullen snarare att öka än minska under tillväxten. Därför kan det vara fördelaktigt att storlekssortera grisarna vid insättning i både tillväxt- och i slaktsvinstall. I slaktsvinstall för att minska utslaktningsstillfällena.

Positiva effekten avtar

I perioden efter 30 kg och fram till slakt var sammanhanget mellan födelsevikt och tillväxt avtagande i förhållande mellan tyngre och lättare grisar. Den positiva effekten av en högre födelsevikt avtog vid högre födelsevikt. I denna period hade galtgrisarna 7,3 gram högre daglig tillväxt än sogrisarna. De tyngre smågrisarna, 1,5 kg, hade ca 14 gram extra daglig tillväxt i hela tillväxtperioden från födelse till slakt jämfört med grisar med en födelsevikt på 1,4 kg. Liten skillnad? Med en tillväxtperiod på 25 veckor blir det ca 2,5 kg per gris!

Enligt Svinboken har grisar med hög tillväxt en lägre foderförbrukning.

Fördelning av födelsevikten i det danska försöket. Runt 700 grisar vägde mindre än 1,0 kg.

1126 kullar

Försöket blev genomfört från februari år 2000 till augusti 2001. Det ingick 1126 kullar med ca 15 900 grisar. Av dessa ingick 12 481 grisar i försöket som utgör det egentliga materialet.

Kullstorleken i försöket var mellan 8 och 25 grisar och efter kullutjämnning mellan 8 och 14 grisar per kull.

Registreringarna var individuell födelsevikt, vikt vid överflyttning till slaktsvinstall och av slaktkroppen. 10 646 grisar vägdes i samband med överflyttning till slaktsvinstall och 9 938 grisar hade en registrerad slaktvikt.

Nils Andersson

Väl kända förhållanden

Förhållandena i detta danska försök är väl känt av de äldre producenterna. I stora kullar finns alltid grisar med låg vikt, som ofta föds sist. Dessa kan även hamna i efterbörden och blir snabbt nedkylda. Dödligheten är ofta hög bland dessa underviktiga grisar.

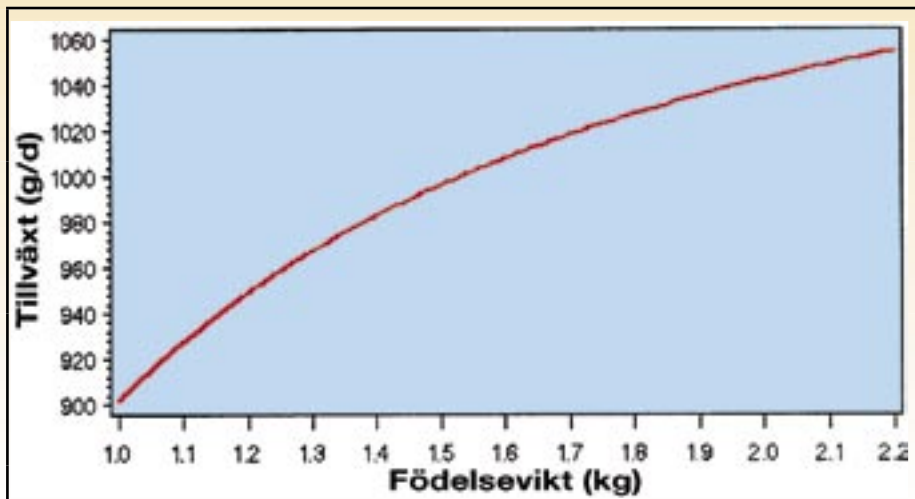
kommentar

Är du delvis integrerad producent som har fler smågrisar än du kan föda upp till slakt, är det nog lämpligast att sälja övertaliga grisar via smågrissförmedlingen om du själv behåller "gräddan" för eget be-

hov. Som slaktsvinsproducent måste du vara klar över att de allra bästa grisarna kan bli kvar i födelsebesättningen om smågrisproducenten inte har mellangårdsavtal och säljer alla smågrisar.

En smågrisproducent med alternerande återkorsning behåller ett antal sogrisar till blivande suggor. Dessa är de bästa från respektive kull och måste vara det för att värna om avelsframstegen för kommande generationer.

Tillväxtkurvan under slaktsvinstadiet i förhållande till födelsevikten. Skillnaden är dock mindre för grisar födda med högre vikt än under smågrisstadiet.

Halmochbakteriermotluktfrån svinstallar

Halm, bakterier och fuktig luft kan bli framtidens lösning på luktproblemen från

Godkännandet gäller till 1 februari 2007.

Från 13 februari är även xylanans godkänt för användning till slaktgrisar och godkännandet gäller till 1 februari 2007. Källa: SJV /Nils

svinstallarna. Landbrugets Rådgivningscenter i Danmark testat ett tyskt biofilter på en gård i Danmark. Källa: Jyllands-Posten. /LG

Bättre bedömning av slaktmognad med

VÄRDEMÄTAREN™

Beställ den hos PIGLINER
Annebergs Gård, 661 92 SÄFFLE
Tel 0533-181 31 Fax 181 21 Mobil 070-678 17 71

www.pigliner.com

SOJALL FODERSYRA

Förebygger avvänjningsdiaréer
Ökar tillväxten
Ersätter vassle
Är en ren naturprodukt

Innehåll:

Vinäger, surkålsaft, pepparrotssaft

Ladugårdsmrede 1 Jung AB

535 92 Kvånum

Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

Pigeronvet

Uppfödarens säkra val av injektionsjärn till oss!

Leo Animal Health
Box 404 • 201 24 Malmö • Tfn 040-35 22 00 • Fax 040-611 94 08

Skorsten med luftblandare

Vi har stor erfarenhet av renovering och optimering av alla typer av ventilationsanläggningar!

För in- eller utsug, under- eller neutraltryckliga dragproblem
Enkelt regleringssystem
Samma temperatur i hela stallet

Leverantör av frisk luft i 50 år!

Industrivej 8 • DK-4261 DALMOSE
Tel 0045-5818 8111 • Fax 0045-5818 8300
madsorask mail.dk

Transponderutfodring sedan 1987

Lätt övervaka, individuell utfodring

Sven Ingemar Persson, Kyrkheddinge, installerade den första transponderstationen för utfodring av de dräktiga suggorna 1987 och den andra 1994. Allt har under dessa år fungerat perfekt och omlöpningarna är få. Någon enstaka suga löper om i någon grupp och antalet levande födda grisar är runt 12 per kull.

utfodring

Familjen Persson övertog Sven Ingemars föräldragård 1969. Då startades en smågrisproduktion om runt 20 suggor. Smågrisproduktionen har därefter byggts ut vid tre tillfällen 1975, 1987 och 1993. För att utnyttja byggnaderna och samtidigt få en bekväm och smidig utfodring av de dräktiga suggorna, installerades transponder-

Stationen står tätt intill en vägg för att underlätta för suggorna att gå in i den.

utfodring 1987, som följdes av ytterligare en 1994. Suggorna har numera örontranspondrar.

Familjen Persson, från höger Agneta, i mitten Sven Ingemar och till vänster sonen Fredrik.

Vid utbyggnad valdes transponderstation

Vid tillbyggnaden 1987 ökades besättningen till 60 suggor och den första transponderstationen sattes in i dräktighetsstallet. Den andra större utbyggnaden gjordes 1993 då antalet suggor ökades till 108 i ett 5,5 veckors system med 27 suggor per grupp. 1994 sattes den andra transponderstationen in i ett befintligt utrymme bredvid den tidigare avdelningen. Stationerna spar utrymme.

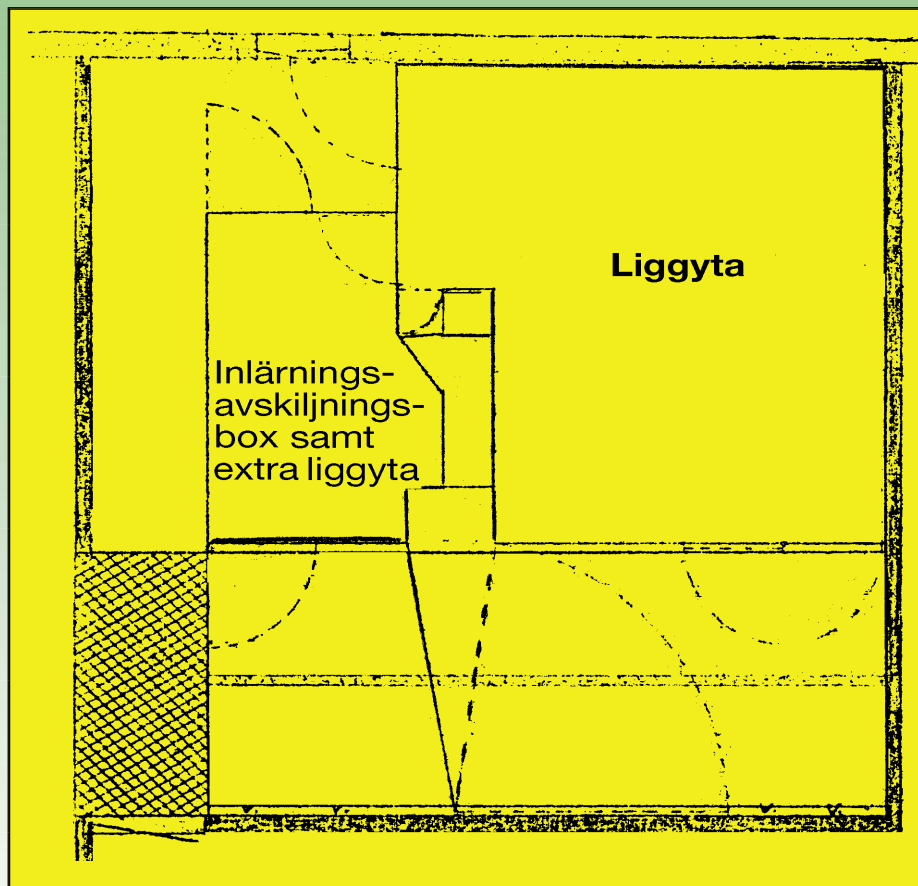
I samband med avvänjningen, som med 5,5 veckors system även kan ske under veckosluten, flyttas suggorna till en betäkningsavdelning. Efter semineringarna får suggorna gå kvar i betäkningsavdelningen i ca knappt 5 veckor för att därefter släppas ut i boxen med transponderstationen.

Planlösningen till utrymmen och placeringen av stationerna är Svens Ingemars egen.

Inlärningsbox

I den första avdelningen med transponderbox som de dräktiga suggorna kommer till finns en inlärningsbox till suggorna som grisat en gång. Första grisarna gör debut där och får då en egen box bredvid de andra suggorna i gruppen, men använder samma station. För att göra detta möjligt flyttas grinden i gödselgången från ena sidan av stationen till den andra. Inlärningsboxen är belägen närmast inspektionsgången för bästa övervakning. Därmed blir det lite

Betäkningsavdelning har långsamutfodring, samt tillräckligt med ätplatser.

Planskiss över den första transponderstationen. Ingången till stationen sker från gödselytan medan suggorna går direkt ut till liggytan. Genom att flytta grinden i gödselgången som leder suggorna in i stationen, från ena sidan till den andra, fås en fungerande inlärningsbox.

tare att hitta in i stationen och vid utgången därifrån kan suggan gå lugnt därifrån utan att hotas av andra (aggressivare) sugor. Sven Ingemar menar också att utgången för suggorna från transponderstationen ska ske i gödselgången eller till aktivitetsplatsen och inte in till liggytan. En del sugor gödslar mer eller mindre direkt efter foderintaget och då är det en klar fördel att de gör detta i gödselgången.

Alla suggorna hade vid mitt besök ett lagom hull och det förklarade Sven Ingemar med den stora fördelen att kunna utfodra varje suga individuellt. Detta endast genom en justering av respektive suggas foder giva på styrdatoren.

-I det system vi har ligger kullstorleken runt 12 levande födda grisar, säger Sven Ingemar. Suggorna får där gå kvar i semineringboxen efter semineringarna. Med större kullar föds oftast några underviktiga grisar som har sämre överlevnadsmöjlighet och bidrar då till högre dödlighet.

Egen rekrytering

Sven Ingemar har en kärndel av lantras-sugor för egen rekrytering. Besättning- en är därmed helt stängd. Eventuell smitt- spridning via inköpta rekryteringsdjur är förhindrad. Av de renrasiga gyltorna tas de bästa till nästa generation kärndel och se- mineras med lantrassperma, medan resten av gyltorna semineras med yorkshiresper- ma för framtagning av hybrider.

På detta sätt har suggorna anpassats till anläggningen. Det blir heller inga problem med immuniteten hos djuren.

Samtidigt blir jobbet intressantare med denna form av rekrytering.

Nils Andersson

Avbytarna i Skåne AB byter av och ger semester

Vid arbetstoppar i den gruppvisa produktionen, samt för semesterledighet anlitar familjen Persson avbytare. Sven Ingemar tar gärna ledigt från grisarna för att kunna umgås med familjen. Han har ett fast abonnemang hos Avbytarna i Skåne AB sju dagar per månad. Ett par veckor om året kan Sven ta ledigt tillsammans med hustru Agneta, som även jobbar utanför företaget.

Båda berömmar avbytaren, Jan Persson, för hans kunnsighet och plikttrohet. Agneta och Sven har uppfattningen att det är nödvändigt att kunna koppla av från jobbet och åka på semester eller göra annat tillsammans.

enklare att hjälpa någon suga in i stationen så hon kan lära sig systemet, berättar Sven Ingemar.

I samband med ny insättning av sugor till BB flyttas suggruppen som går i det nyare utrymmet. Suggorna i utrymmet med inlärningsboxen flyttas då till den tömda boxen med (den nyare) transponderstationen. Där släpps alla sugor tillsammans och får samsas om den gemensamma stationen.

Eftersom det finns maximalt 25 sugor per station finns både gott om plats och mycket gott om tid för dem att äta sin foderranson. Oftast har gruppen ätit sina foderransoner på förmiddagen och är oftast klara vid 12 – 13 tiden, förklarar Sven Ingemar.

Suggorna som går bredvid inlärningsboxen har förmiddagen till förfogande att äta sin foderranson. Direkt efter middagen skiftas grinden så att suggorna som finns i inlärningsboxen kan äta sin ranson på eftermiddagen.

Utfodringsstationen ska stå utmed

en tät vägg

Sven Ingemar är helt säker på sin sak att det måste finnas en tät vägg både vid ingångssidan och vid utgångssidan till stationen, som djuren kan gå utmed vid ingång in i stationen. Då har alla djuren lätt-

Lugna sugor bredvid transponderstationen.

Inlärningsboxen har ingång från gödselgången.

3 000 svinbesättningar av 13 400 kvar 2015 Vem får råd att köpa dessa storbesättningar?

ekonomi

Strukturutvecklingen fortsätter med oförminskad kraft i Danmark trots, eller kanske på grund av, att priset på grisar fortfarande är lågt. Historiskt sett har antalet lantbruk fallet med 3,5 proc per år sedan 1990. Under samma period har den genomsnittliga arealen per lantbruk vuxit med 4,6 proc, och den genomsnittliga besättningsstorleken vuxit med 10,7 proc. Beräkningar visar att av de ca 13 400 heltidssvinbesättningarna blir det bara 3- 4 000 kvar 2015. I dag producerar de 1 000 största svinproducenterna 37 proc av samtliga slaktsvin i Danmark.

Danmark

Filosofin är att ett mellanstort lantbruk i framtiden bara har två möjligheter, antingen gör man om det till ett fritidslantbruk, eller växer man genom att köpa upp andra mellanstora lantbruk. Från politisk sida funderar flera partier på att kraftigt plädara för att bromsa upp den utvecklingen.

Vem har råd att överta de mycket stora gårdarna

Argumentationen mot den stora koncentrationen av miljöbelastningen kan politikerna inte riktigt använda mera, eftersom det bara är de riktigt stora besättningarna som har råd att investera i modern (miljövänlig) gödselhantering, m m. En utökning av en grisproduktion medför dock att en närbelägen gård läggs ned, eftersom vi fortfarande har krav på att vi ska äga ett visst antal hektar åker i förhållandet till ett visst antal djurenheter.

Just nu pågår diskussionen om vem som ska köpa de här mycket stora svinbesättningarna med tillhörande åkermark. Hur ska en ung lantbruksintresserad, som avslutar utbildningen, ha råd att köpa ett så här kapitaltungt lantbruk?? Skräcken är att det till sist är slakterierna som äger även primärproduktionen! Den faran lurar i bakgrunden.

Även vi måste skaffa ännu mer mark av miljöskäl

För att vända tillbaka till mitt eget "lilla" lantbruk så ligger vår ansökan om att få bygga nytt smågrisstall fortfarande i amtet. Vår konsulent har haft ett möte med de ansvariga och de har bland annat ställt krav om vi ska ha ca dubbelt så många hektar till vårt förfogande i vårt nya mellangårdsavtal med det andra godset. Orsaken är att dessa åkrar aldrig tidigare varit "belastade" med husdjursgödsel, och åkrarna

ligger i ett miljö känsligt område.

Allt det här har vi lyckats med att arrangera, men nästa miljökrav är ännu värre. I och med vi ligger 150 m från ett EU-habitatområde (gräsarealer) och 300 m från ett område med sällsynta biologiska arter, kräver de en noll-lösning med hänsyn till ammoniakavgången från det nya stalllet. (Ammoniaken från smågrisstallet blir bara en liten del av det samlade stallkomplexet).

Två modeller på lösning

Med Landskontorets hjälp har vi fått två modeller till lösning av problemet med ammoniakavgång från gödseln. I vacuumsystem med djupa rännor kan svavelsyra tillsättas i pumpbrunnen och en del av gödseln cirkuleras tillbaka in i stalllet. Pris ca 0,5 miljon + drift och underhåll. Alla vet dessutom att det är ytterst farligt att arbeta med svavelsyra och för att uppnå en noll-lösning ska all gödsel på egendomen gå via detta system för pH-sänkning. I skrapssystem, som i suggstallet, fungerar dock inte den modellen.

Den andra modellen tilltalar oss betydligt mer, även om den är lika dyr. Det är att kyla ned gödseln i gödselrännorna och föra tillbaka värmen in under liggplatsen hos smågrisarna. Det betyder att vi kanske kan värma upp liggplatsen "gratis". Där är bara det att man ännu bara har provat systemet (vad vi vet) i grisningsstallet, och här var nedkylningen tillräcklig för att kunna värma smågrisarnas plats. Men ingen vet om det behöver tillsättas extra värme för att få optimal temperatur i ett smågrisstall (och då blir det dyrt). Dessutom kan det bara bli en noll-lösning om vi också gör detta i de andra stallarna. Detta betyder att vi ska bryta upp golvet i rännorna i vårt nya stall + det nyrenoverade grisningsstallet!

Vi kan även flytta nybygget

Så nu står vi lite och stampar och vet inte riktigt vad vi vill. Vi kan också välja att flytta nybygget ca 500 m bort från habitatområdet, men då ska vi också investera i en ny gödselsbrunn, plus att vi får väldigt många transporter mellan stallarna varje dag. Men ingen har ju sagt att livet är lätt. Det värsta av allt är att vi nu kan välja en av modellerna och förhoppningsvis få ett godkännande från amtet, men med stor sannolikhet blir ärendet överklagat och kommer till Naturklagenämnden. Här kommer det säkert att gå ytterligare ett halvt till ett år innan dom bestämmer sig....

Men allt är inte ett stort elände. Min nya fodermästare visar goda tag och vi kan redan nu se att hon har fått styr på effektiviteten. Men man vänder inte resultaten från en dag till en annan, så det är lång väg ännu. Allt pekar ändå på att vi är på

rätt väg. Jag kan märka att jag äntligen fått lite mer fritid och kan därför använda tiden lite mera konstruktivt till att också styra den administrativa delen av lantbruket, med effektivitetsrapporter, m m.

Annica

KLS resultat 11.6 mkr Fortsatt satsning på förädlingen

Fjölårets resultat för KLS blev 11.6 mkr, att jämföra med 22,3 mkr året tidigare, som var det bästa någonsin. 1 % av medlemmarnas omsättning, 4,2 mkr, avsätts till slutbetalning, som dock i likhet med förra året delvis utbetalas som förlagsinsatser. Utdelningen på fjölårets förlagsinsatser föreslås bli 5 %.

Det minskade resultatet i fjol härrör sig från slakten. Lägre slaktmarginaler, mindre volymer och högre avtalsbetalning till uppfödarna är orsaken. Vidareförädlingen går bra, men är för liten för att uppväga slaktens svaga resultat.

-Trots resultatet är vi inte nöjda, säger vd Thomas Gustafsson. Den ekonomiska ställningen är god och vi kan fortsätta utveckla företaget med ökad förädlingsgrad. Med ett påbörjat besparingsprogram, en positiv försäljningsutveckling och flera förbättringsprojekt är vi fortsatt optimistiska, säger han. Källa: Pressmeddelande. /LG

Sus i den akademiska slalombacken

Alltfler av de resultat som våra forskningspengar ska avkasta kommer numera fram i avhandlingar som utgör slutstationen i en fyraårig högskoleutbildning till doktor och forskare.

Lotta Georgssons studier av följderna av slaktsvinens konkurrens om fodret ur foderautomater i förra numret av GRIS är ett bra exempel.

forskning

Den artikeln råkade för övrigt bli en repris av en tidigare notis i Gris nr 4, 2002. Resultaten tålde naturligtvis att upprepas ytterligare en gång, men Lotta, numera biträdande länsveterinär i Kristianstad, disputerade på Alnarp redan i maj, förra året. Jag vet eftersom jag var med som reserv i betygsnämnden! Vi håller oss i det följande kvar i det akademiska spåret och kommenterar en del av det svinsus som vi fångat upp.

USA som förebild eller avskräckande exempel.

Jag har just varit på en doktorsdisputation vid Lunds universitet. Ämnet var "Americanitis. Amerika som sjukdom eller läkemedel". Titeln kan föra tanken till en ny åkomma hos svin.

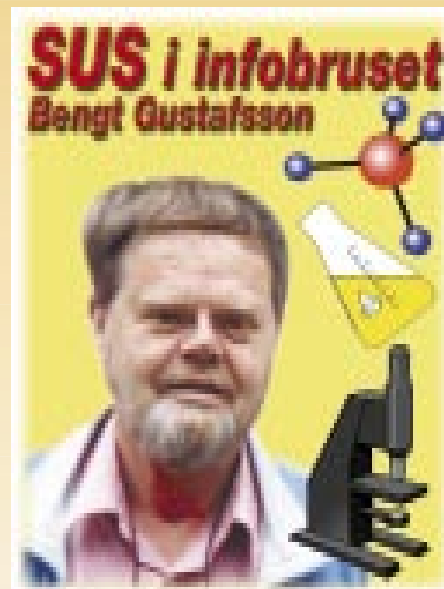
Men det rörde sig faktiskt om hur inställningen till utvecklingen i USA under senaste sekel påverkat oss i Sverige på gott och ont, materiellt så väl som kulturellt. Emigrationen från Europa, den av lantbruksbyråkrati obundne pionjären på prärien, löpande bandet i Fords bilfabriker och Chicagos jätteslakterier, arbetsrationalisering enligt Taylor, Coca Cola, gangsterfilmer och mycket annat togs fram som exempel på fenomen som ibland varit våra fö-

rebilder, i andra fall tjänat som avskräckande exempel. Hatkärleken och dubbelheten i vår relation till supermakten belystes. Amerikanernas tendens till ytlighet, klena kunskaper i geografi och främmande språk, historielöshet och i vissa lägen arroganta framtoning, nämndes. Mycket verkade rykande aktuellt och relevant inte minst med tanke på dagens turer kring fenomenet Saddam Hussein. Amerika visar varåt vinden blåser, sas det också under seminariet. Något överraskad påmin-des jag bl a om, att när vi i Sverige först på 1940-talet slutgiltigt i hela landet genomförde den 7-åriga folkskolan, var den obligatoriska skolgången i USA redan åtminstone till 16 år, och i många delstater till 18 år. En modell som vi så småningom delvis tog efter. Den handleda forskarutbildning som vi 1969 gick över till vid våra universitet och högskolor, visade sig vara en direkt översättning av den amerikanska (Ph. D.) förebilden. Fördubblingen av antalet professorer som vi fått under de senaste fyra åren är en följd av anpassning till de amerikanska universitetens befordringssystem. Ett inslag av americanitis finns även bakom idén om regionala högskolor i olika län, o s v.

Många tusen avhandlingar varje år

I och med 1969 års reform blev kraven mindre åtminstone kvantitativt och doktorsarbetet, i vilket numera flera forskare kan medverka, sågs som ett led i utbildningen och inte som en slutstation eller ett livsverk. Antalet svenska avhandlingar ökade till nu drygt 2 000 årligen mot ca 200 på 1960-talet. Av dessa produceras varje år ca 100 vid SLU, varav i genomsnitt ett dussintal kan ha direkt intresse för grisnäringen. Ansvar för utbildningen fram till doktor har en eller flera handledare som själva är kvalificerade forskare. Finansieringen av doktorsprojektet ska vara tryggad.

Vid disputationen försvarar den blivan-

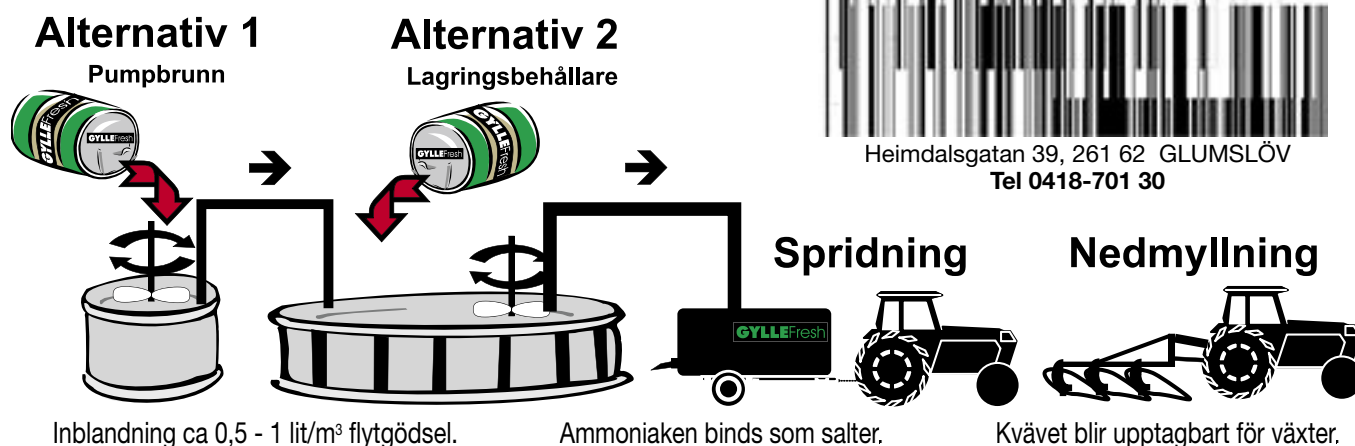

de doktorn sitt arbete inför en av fakulteten utsedd opponent, samt en betygsnämnd med ett udda antal medlemmar, 3 eller 5. Betyget blir godkänt, ytterst sällan icke godkänt. (Numera utses, som framgår ovan, för säkerhets skull också en reserv i nämnden, ett tecken på att utbrändheten och den höga sjukfrånvaron också nått den akademiska världen!)

Klassisk avhandling om grisningsfeber

Före 1969 var färden fram till doktorsgraden i långa stycken den resandes ensak.Handledning förekom i begränsad omfattning. Forskningen resulterade inte sällan i en tjock skrift som kandidaten mer eller mindre på egen hand la fram för offentlig granskning och försvar. Betyget kunde bli allt från A till C. Doktorsstudierna, tryckning av avhandling och annat som krävdes innebar en stor uppoffring, både ekonomiskt och socialt. Det var sparsamt med stipendier. Många avhandlingar skrevs därför samtidigt som man arbetade som lä-

Minskad ammoniakförlust och mindre lukt med GylleFresh

rare, eller på fältet som konsulent, veterinär, o dyl.

Ett fint exempel på avhandling av gammal årgång, som vi upprepade gånger påminnes om vid Alnarps svindag nyligen, är Nils Ringarps arbete från 1960 om orsaker till och bot mot grisiningsfeber (agalakti). Materialet samlade han in som distriktsveterinär i svintäta Tvååker i Hallands län och "litteraturstudierna bedrevs under nattens timmar, ibland störda av sjukresor", som det stod i nekrologen, då han 1978, endast 56 år gammal, gick bort. Ringarp nådde med sitt arbete den nivå som varje forskare, enligt en amerikansk pedagog, ska eftersträva; han blev en "standing footnote". Därmed menas i det här fallet att ingen seriös forskare i världen, oavsett geografisk hemvist eller kunskaper i språk och historia kan skriva något om den fortfarande aktuella grisiningsfebern utan att referera till Ringarps klassiska avhandling.

Riksomfattande regelsystem för djurfabriker

Man kan fråga sig hur det är med "Americantitis" inom forskning och utveckling på svinområdet. Vad är med andra ord tecken på hälsa och vad är "sjukt" där, ur vårt svenska perspektiv? Finns det en motsvarande EU-sjuka i USA? I vad mån blåser vinden över Atlanten åt båda hållen? Här blir det bara några reflektioner.

Tecken på ett tillfrisknande, visserligen senkommet, är tex Bush-administrationens nu sjösatta beslut om ett samlat grepp mot vattenföroreningarna orsakade av ovarsam hantering av gödsel och spill från storskalig djuruppfödning. Stora amerikanska djuranläggningar, i svinssammanhang 2 500 svinplatser och mer, benämnes numera CAFOs (concentrated animal feeding operations). Det har blivit ett något laddat modeord för djurfabriker och används både av näringsens och konsumenternas företrädare.

CAFOs på minnet

Vi i de gamla länderna bör nog också lägga det ordet på minnet. Flera delstater är sedan tidigare aktiva för att hålla CAFO-utvecklingen på mattan och särskilt bolagsägda sådana. I Nebraska förbjöds de redan 1982. North Carolina har sedan 1997 ett moratorium gällande etablering av storanläggningar. I stater som Minnesota, Missouri och South Dakota gör skärpta bestämmelser om miljökonsekvensutredningar, stallarnas lokalisering och annat att det är praktiskt taget omöjligt att i dag starta en ny CAFO. Svinstaten nr 1, d v s Iowa, kommer i dagarna med ett eget omdebatterat batteri (master matrix) med krav som ska uppfyllas, tillstånd som ska sökas och årliga rapporter som ska lämnas in för att bli en underlätta allmänhetens insyn i djuruppfödningens miljöskyddsärenden.

Men nu gör alltså också den federala miljömyndigheten (EPA) på riksnivå gemensam sak med jordbruksdepartementet (USDA) i en av storproduktionens ödesfrågor.

Danska socialdemokraterna vill ha byggstopp och nya regler

De danska socialdemokraternas miljötalesman Pernille Blach Hansen vill stoppa all ytterligare utbyggnad av grisproduktionen tills vidare och söker stöd hos andra partier för att få majoritet för förslaget.

miljö

I mitten av mars ska hon lägga fram ett

förslag till hur miljön inom lantbruket ska regleras och vill bli att lantbruket miljöprövas på samma sätt som industrin.

-Ingen kan idag överskåda konsekvenserna för miljön och dricksvattnet efter de stora utbyggnader som är på väg, säger hon.

Det som satt fokus på miljöfrågorna inom grisproduktionen är bli att utvidgningen av svinproduktionen från 10 000 grisar till ca 24 000 i ett naturskönt område på Fiil-Sø gods på västra Jylland. Källa: JyllandsPosten.

Danske Svineproducenter välkomnar industriregler

Ordföranden för Danske Svineproducenter Per Bach Laursen säger att han välkomnar regler som tar hänsyn till den faktiska miljöpåverkan och inte reglerar hur många grisar som produceras.

20 eller 25 miljoner grisar i Danmark spelar ingen roll, det avgörande är hur mycket de belastar miljön och hur växtnäringen används. Källa: Pressmeddelande Danske Svineproducenter.

Fotnoter som står sig

Kraven i USA från konsumentgrupper på en humanare djurhantering vid uppfödning och transport, ursprungsmärkning av animalieprodukter och begränsning i antibiotikaanvändningen är exempel på att vinden ibland blåser från EU. Men det ser ut att ta tid innan vi har samma syn i flera viktiga djur- och arbetarskyddsfrågor. Ibland verkar Europa och europeisk svinforskning långt borta.

Ett respekterat delstatsuniversitet hade nyligen enbart ökad ventilation att föreslå för att minska dammet i svinstallsluften. Det är synd om de mexikanska pojarna som ska jobba i dammet. Hos svinjätten Tyson är sex f d chefer just nu inför rätta anklagade för medverkan till smuggling av illegal arbetskraft till koncernens anläggningar. Tala om riktad arbetskraftsinvandring! Två medicine doktorer, varav en veterinär, från välkända amerikanska universitet illustrerade för en tid sedan sin vetenskapliga tidskriftsartikel om luftvägsbesvär hos svinskötare med en bild på en spaltgolvsbox med långtidslagring av gödsel under. Är det språksvårigheter, ointresse för världen bortom de egna majsfälten, eller helt enkelt storebror-vet-bästfasoner som gör att man inte ens tar till sig sådan europeisk forskning som sedan länge tillhör kategorien standing footnotes?

Svinforskningens framkant

Jag läser att fåret Dolly har avlidit av ålderskrämpor, 6 år gammalt. Kloning och modifiering av gener fortsätter emellertid, förhoppningsvis under betryggande kontroll. Beträffande svin hyser man som bekant stora förhoppningar om organtillverkning för transplantation. I denna och an-

nan spetsforskning är USA supermakten med sina enorma anslag, hela kompanier av forskare av nobelprisklass, varav många invandrare från andra länder, samt den akademiska frihet som fortfarande är förutsättning för verkliga framsteg.

Matnyttig forskning

Vid universitet i Illinois hade man vid jul efter ett avslutat grisexperiment 386 avkomlingar till sugor som blivit genmodifierade för ökad mjölkproduktion. Då det var ytterst osannolikt att grisarna skulle vara otjänliga som människoföda såldes de på normalt sätt till slakt. Så gör forskare med begränsade resurser. Efter kritik från allmänheten har universitetet nu bestämt att i fortsättningen destruera djur från sådana försök. Safety first!

Den legendariske Ultunaprofessorn Joel Axelsson (1889-1955) som också på sin tid doktorerade parallellt med ett krävande yrkesarbete som konsulent, hade efter disputationen 1932 en flock försöksdjur (honor) kvar. När avhandlingen var färdig och framgångsrikt försvarad, lär han ha sålt dem på Mårtenstorget i Lund, nackade och redo för de lärdes söndagsgrytor.

Den skrönan har glatt mig och alla de årgångar av agronomstudenter, som saglig Joel under ett kvarts sekel på skrovlig skånska och med egenhändigt skrivna läroböcker undervisade i bli svinens utfodring och vård.

Bengt

Ökad fokus på produktionsekonomi i LRF Konsults nya svinrådgivning

Ekonomi ska sättas ännu mer i fokus. Grisuppfödarna ska tjäna mer pengar. Det är den främsta målsättningen i den nya svinrådgivningen i LRF Konsults regi. Det säger nye verksamhetsledaren Börje Kindsjö. Ekonomi har alltid varit i fokus inom Maxima och bra produktionsresultat är oftast en förutsättning för god ekonomi. Men tack vare att produktionsrådgivarna och ekonomirådgivarna nu finns i samma företag och samarbetar dagligen, finns det bättre förutsättningar än någonsin att fokusera på det ekonomiska utfallet och att förbättra det.

rådgivning

Börje ser också över kostnaderna för rådgivningen och vill öka rådgivningens status. Även detta tror han har goda förutsättningar i LRF-Konsult.

-Maximarådgivningen är en bra grund att starta från, säger han. Den har byggts upp under många år och Maximarådgivarna har varit ambitiösa och jobbat hårt för att erbjuda en bra rådgivning och den greppar alla sidor av produktionen och även ekonomin genom t ex Maximaanalysen. Men nu finns svinrådgivningen i LRF Konsult, som har ekonomi som specialitet.

-Det ska vi utnyttja för korsbefruktnings, säger Börje Kindsjö. De flesta svinrådgivarna har sina kontor hos LRF Konsult, där de lantbruksekonomer finns som är särskilt utsedda som rådgivare till lantbruket. Dessa rådgivare får nu lära mer om svinproduktionsrådgivning och produktionsrådgivarna får lära sig mer om ekonomi. Tillsammans blir de ännu mer värdefulla för grisproducenterna och greppar hela gårdens ekonomi och produktionsmöjligheter.

De första kurserna för svinrådgivarna om redovisning bokslut hölls i februari och fem eller sex lantbruksrådgivare i LRF Konsult vidareutbildas om grisproduktion.

Arbeta utifrån ekonomiska mål

-Vi vill sätta ekonomiska mål för rådgivningen, säger Börje. Produktionsrådgivning tar traditionellt fasta på produktionsmål. Bra produktionsresultat är visserligen oftast förutsättningen för bra ekonomi, men det är ju inte i första hand gram tillväxt per kilo foder, antalet smågrisar per sugga, eller liknande parametrar, som är målet med verksamheten, utan att tjäna pengar. Då vill vi stimulera våra kunder att med utgångspunkt från varje gårds bokslut sätta upp nya ekonomiska mål. T ex, att nästa år

Börje Kindsjö leder LRF Konsults svinrådgivning, som man tog över från Swedish Meats dotterbolag Maxima. Börje är lantbrukarson med fortfarande en fot i skogsbruket, bor i Kisa, är husdjur-

Han leder nya svinrådgivningen

sagronom och har ett förflutet som både rådgivare och chef för rådgivningsgruppen i Farmeks östra del. Senare blev han ansvarig för livdjursförmedlingen och förmedlade hybrider.

Han har också varit projektledare i Bondeföretagen, med kurser i affärsutveckling för 1 200 lantbrukare. Senast var han resultatenhetschef inom LRF Konsults område Linköping-Kisa, med 20 mkr omsättning.

Börje har således jobbat på båda sidor, inom slakten 14 år med bl a rådgivning och inom LRF Konsult med bokslut och rådgivning. När LRF Konsult tog över Maxima ansågs han vara rätte mannen att sy ihop de båda organisationernas verksamhet.

Till sin hjälp har han elva svinrådgivare och hela LRF konsults personella resurser, med bl a lantbruksekonomer. Inom svinrådgivningen finns olika specialistkompetenser på produktionsområdet, samt byggspecialister.

Här är de anställda svinrådgivarna och bostadsorter: Malin Nordin, Enköping, Liza Hogen, Kil, Ingvar Eriksson, Vreta Kloster, Susanne Sjödal, Borghamn, Jarl Karlsson, Mölltorp (byggrådgivare), Anna Johansson, Stenstorp, Robert Paulsson, Stenstorp, Gunnar Friberg, Nossebro, Conny Nyhlin, Varberg

ska vi öka nettot med 100 000 kr. Vår uppgift blir då att analysera var dessa 100 000 kr ska tas, eller hämtas in, så att företagaren och de anställda kan vidta lämpliga åtgärder.

-Jämfört med i andra länder är vi i Sverige ganska produktionsfixerade. Vi talar om lönsamheten i endast allmänna ordalag, men målen blir oftast att nå ökad produktion. Går vi till SLA-analyserna tittar man mycket på effektivitet i olika moment. I Maximaanalysen tar man mycket sikte på de enskilda kontona. I LRF Konsults möjligheter ligger att ta sikte på gårdens totala netto, där grisproduktionen kan ingå, men den kan givetvis också vara separerad från övrig verksamhet. Sedan kan vi arbeta oss nedåt på alla nivåer med analyser och åtgärder. Allt utifrån den enskilda gårdens

(byggrådgivare), Eivor Eliasson, Veddigge, och Kristina Hall-Atterback, Glumslöv.

förutsättningar och uppsatta mål.

-Det kanske inte alltid är ekonomiskt rätt att en grisuppfödare ska använda egna resurser till exempelvis sådd och skörd, om

Wat-Out Skyddskängor

när du arbetar i blöta och frätande miljöer, t ex djurstallar. Wat-Out är tillverkade av ett patenterat teknologiskt material som är betydligt tåligare än läder. Beställ testrapport. Godkänd EN 345 S3. Storlek 38 - 46. Pris 540 kr exkl moms o frakt

EAB Positivt Arbetsskydd
Tel 0472-26 70 25 Fax 0472-26 70 50

Svinrådgivningen och ekonomin

Så här kanske den nya svinrådgivningen kan sammanfattas, enligt intervjun med Börje Kindsjö:

- När du gjort bokslutet, kan du se det ekonomiska resultatet.
- När du analyserat resultatet, kan du se bästa möjligheterna till förbättringar.
- När du sett möjligheterna, kan du sätta upp realistiska mål.
- När du satt upp målen, analyserar du vilka resurser du ska sätta in för att nå målen.
- När du gör nästa bokslut kan du se hur du lyckats – och kan sätta upp nya mål.

ekonomi

det är mer lönsamt att vara i stallet. Vi kan peka ut olika alternativa åtgärder. Sedan får givetvis grisuppfödaren ta ställning vad som passar den egna situationen.

-Det kanske inte är lönsamt att hämta in den sista produktionsökningen, om det kräver alltför stora resurser i någon annan ände.

Personalen måste vara involverad

-Personalen är en viktig faktor för ekonomisk utveckling åt rätt håll och vi måste alltid arbeta tillsammans med de som ska utföra jobben. Vi kommer fortfarande att vara mycket ute på fältet och besöka gårdarna, där vi kan diskutera oss fram till kostnadsbesparingar och möjligheter till vinstökning med de berörda. Det kan vara lättare för oss rådgivare att diskutera förändringar som personalen ska utföra, än vad det är för gårdens ägare att försöka lägga om kursen.

Kan lyfta på locket

-Vi kan "lyfta på locket" hos personalen och ta upp detalj för detalj hur man arbetar och hur man kan utveckla arbetet, se vad "skolboken" säger, berätta vad andra gör och vilka alternativ som finns.

-Mer satsning på management och dynamisk utveckling av svinskötarnas kunskande är ett mål för den nya rådgivningen, säger Börje, som jobbat en hel del med just affärsutveckling och företagsorganisation på sina tidigare jobb.

-Men jobbet börjar med ekonomiska analyser på LRF-kontoret, eller hos den revisor som lantbrukaren nästan alltid besöker i samband med bokslut och ekonomisk rådgivning.

Självfinansierad rådgivning

-En del kunder har frågat om inte rådgivningen blir dyrare i LRF Konsults regi, säger Börje. Svaret är att den nya rådgivningen ska vara självbärande på sikt och de pengar som Swedish Meats lagt på rådgivningen, betalas i fortsättningen ut som högre avräkningspriser. Av dessa högre avräkningspriser får sedan grisuppfödaren betala för även den del av rådgivningstjänsterna som Swedish Meats stått för.

-Men eftersom det finns möjligheter att

spara pengar, är det inte självklart att rådgivningen blir dyrare. Vi ska i alla händelser göra allt för att grisuppfödarna ska få ännu mer för pengarna.

-Det är budgeterat ett underskott första åren, säger Börje Kindsjö, men dessa underskott tar inte Swedish Meats, utan LRF Konsult.

Hur stort underskott man räknar med, vill han inte berätta.

Ska vara neutrala

-Det är LRF Konsult som står bakom svinrådgivningen i fortsättningen och vi rådgivare står neutrala både i förhållande till slakterierna, fodertillverkarna och även gentemot LRF Konsult. Ett antal grisuppfödare, och då även bland de som redan utnyttjar Maxima för rådgivningen, är inte kunder hos LRF Konsult. Vi samarbetar lika gott med dessa andra redovisningsföretag och hoppas att även deras revisorer kan öka sina kunskaper genom samarbetet med oss.

- LRF Konsults svinrådgivning står till alla grisproducenters förfogande.

Alla ska vara som nystartare

Börje nämner en detalj som kan vara värd att fundera över, nämligen att nystartade grisproducenter oftast uppfyller mycket högt ställda mål. Vid nystart sätter man alltid upp mål för att utröna om bygget är ekonomiskt försvarbart. Nästan alla som bygger, och särskilt de som bygger stort, anlitar rådgivare för att planera och göra kalkyler. Vid byggnation är byggrådgivarna och produktionsrådgivarna en stor tillgång när det gäller att hamna rätt med planeringen och inte minst bevisa för bankerna att det är riktigt att satsa på byggnationen.

-Att de som bygger i mycket hög grad lyckas fullfölja sina högt ställda mål beror naturligtvis på att de har stor press på sig att klara målet i ett mycket känsligt läge. Men de bevisar även att höga mål är möjliga att uppnå. Högt uppställda mål kan således även realiseras i en redan pågående produktion, om man ställer upp en morot.

Det ska vara status på rådgivningen

-En av våra mål på LRF Konsult är att höja statusen på rådgivningen. Ökad status ger ökad acceptans. Vi kan öka statusen genom att visa vad vi vill och bli duktiga på alla områden som vi jobbar. Nätverk är viktigt. Genom att vi nu blir ännu duktigare på ekonomi och skaffar ett stort nätverk på detta område, har vi goda möjligheter att lyckas, säger Börje Kindsjö.

-Vidare har rådgivningen ofta jobbat med nyexaminerade rådgivare. Vi ska sträva efter en bra mix av unga rådgivare och mycket erfarna personer med praktiska erfarenheter från grisproduktionen. Det är också ett sätt att höja kunskapsnivån och statusen.

-Vi har som målsättning att ha en öppen redovisning utåt om kunskap och tips och därigenom sprider vi också kunskap om oss själva som rådgivningsföretag. Maxima-Knorren är dock nedlagd. Det finns nämligen ett nyhetsbrev inom LRF Konsult som vi kan använda, men detaljerna i den frågan är inte klara ännu.

Kalkylverksamheten, där vi daterar upp kostnader och intäkter fyra gånger per år, kostar en del pengar. Men hur det kalkylarbetet ska finansieras har vi inte klart ännu.

-Det är inte heller klart hur namnet Maxima ska användas. Vi använder det tills vidare, men det kostar också pengar att odla sina varumärken och LRF Konsult är ett viktigt varumärke som i alla händelser ska användas. Därmed är det inte helt säkert att Maxima ska användas som varumärke i framtiden. Det ska styrelsen besluta så småningom, säger Börje Kindsjö.

Som också tillägger att många andra profilfrågor återstår att forma, så vi ber att få återkomma.

Lars-Gunnar Lannhard

Fåtalpolskaslakterieruppfyller EU-standard

Enligt tyska ZMP uppfyller endast 20 polska slakterier EUs standard. 833 slakterier kräver begränsade investeringar, men 1 891 kommer enligt ZMP aldrig att klara EU-standard.

År 2000 fanns 2 744 slakterier och de flesta hade färre än 5 anställda och slaktade endast 1 – 3 dagar per vecka. 250 slakterier hade mellan 6 och 50 anställda och 120 hade mer än 50 anställda.

De 80 största slakterierna och vidareförelämningsföretagen hade 50 % av marknaden för kött och charkvaror. /LG

Ny automatspruta

Djurapoteken och SVA har tagit in Intervets automatspruta i sitt sortiment. Den går även att beställa från vanliga apotek.

Automatsprutan är ergonomiskt utformad och ger ett bra grepp. Varje pumpslag ger 2 ml, som passar de flesta vacciner. Priset är 234 kr. Källa: Intervet, pressmeddelande. /LG

SwedishMeatsinvesterar drygt 50 mkr i Kristianstad

Swedish Meats investerar 60 mkr i sin anläggning i Kristianstad i förbättrad och ökad styckning samt i ökad charktillverkning i såväl Kristianstad som Kävlinge. Investeringarna medför förbättrad spårbarhet, ökad produktionssäkerhet och kvalitet. Väsentligt är att arbetsergonomin förbättras, vilket leder till färre belastningsskador. S k renrumsteknik byggs för att öka produktsäkerheten.

I såväl Kristianstad som Kävlinge slutar Swedish Meats att distribuera via egna bilar. Denna verksamhet överförs delvis till Swedish Meats kunder, dagligvaruhandeln, delvis till SMs andra terminaler.

Engelskt avelsbolag vill köpa svensk hampshire

Johan Andersson, Swedish Meats, har varit i England för QGs räkning och träffat

bl a JSR Genetics, ett stort ledande avelsföretag, för att diskutera försäljning av hampshiregaltar. JSR Genetics vill använda svensk hampshire i engelsk avel för att förbättra ätkvaliteten.

-Det är det svenska grisköttet i engelska butiker som uppmärksammat JSR Genetics på att använda hampshire som faderaras, säger Johan. Vi ska nu ta ställning till om vi ska sälja avelsdjur, eller hoppas på att engelsmännen köper mer kött från Sverige. Att skicka över hampshiregaltar konkurrerar med vår egen köttförsäljning.

-Mest logiskt är att vi skickar galtar till semin och har kontroll över dem där.

Jag är störst, säger grisen!

Jag är störste företagaren, större än både Lego, Grundfos, Danfoss och B&O tillsammans, både när det gäller omsättning och antalet anställda. Och minst lika högteknologisk. Det säger en gris i en ovanlig intervju i Berlingske Tidende.

Slakt		SLP	13	Ventilation		Simia	2
Slakt		Skövde Slakteri AB	15	Ventilation		Stallsystem	13
Slaktmognadsmätare	Pigscanner	Rönnetorp	1	Ventilation		Funki AB/NOJ	11
Slaktmognadsmätare	Värde-mätaren	Pigliner	21	Ventilation		Infomatic	7
Slangvindor		Rönnetorp	1	Ventilation		Siko	9
Smågräsvärmare	värmelampor	Bole	3	Ventilation		Stallbyggen	9
Snickerier	dörrar, fönster	Gebo Snickerier	7	Ventilation	fläktar	Animek	13
Spalt	betong-	Stallbyggen	9	Ventilation	skorsten m luftbland.	Madsorask	21
Spannmålsuttagare	sveparm	Sv. Neuero	31	Ventilationstvätt		Ergo Miljö	13
Spolledningar		Rönnetorp	1	Vågar	fordonsvåg	Profilvågen	11
Strömedel	torv	Råsjö Torv	4				
Stållbyggnader		LR-System	19				
T							
Tandslip	Pigmatic	Bole	3				
Transportörer	Flex 90, System 100	Rotage	5				
Transportörer	Sysem 100 A	Rotage	5				
Tvättrobot	Clever Cleaner	Ramsta Robotics	29				
U							
Utfodringar		Stallbyggen	9				
Utfodringar	blöt-	NOJ Serviceverkstad	19				
Utfodringar	blöt-, torr-	Infomatic	7				
Utfodringar	Daltec	Stallsystem	13				
Utfodringar	torr, blöt	Funki AB/NOJ	11				
Utfodringar	torr-	Simia	2				
Utgödslingar		LR-System	19				
Utgödslingar		Simia	2				
Utgödslingar		Infomatic	7				
Utgödslingar		Siko	9				
Utgödslingar		Stallbyggen	9				
Utgödslingar	Hydrodiox tryck-	Tuna	5				
Utgödslingar	skrap/hydraulisk	Harry Johanssons	15				
V							
Vatten till grisar	bitventiler	Bole	3				
Vatten till grisar	kopp, Drink-O-Mat	Groba	9				
Vatten till grisar	ventiler, skålar	jalmarson	15				
Vattensättningssystem	BW+	Infomatic	7				

Jag vill prenumerera på GRIS t o m 2003

190 kr inkl moms 10,75 kr.

Höga halter av tungmetaller upp- mätta i dansk gödsel

Danmarks Miljøundersøgelser har funnit att gödsel från husdjur ofta har höga halter av tungmetaller. Det finns också svaga spår av antibiotika och hormoner, men inte i samma grad som i rötslam och klart under dessa gränsvärden.

gödsel

Prov togs under fjolåret i 45 gödselbrunnar, varav 17 för svin och två blandade djurbesättningar. Alla prover innehöll en el-

ler flera av de fem analyserade tungmetallerna aluminium, kadmium, koppar, nickel och zink.

Zink som växtfrämjare ökar mängden zink i gödseln

Koncentrationen koppar, nickel och zink var generellt hög i gödsel från svinbesättningar, vilket skylls på tillsatser i fodret. (Zink vanlig växtfrämjare.) Ett gödselprov från svin överskred gränsvärdet för zink i slam och ett från kor för kadmium.

67 % av proverna innehöll en eller flera av 8 analyserade typer av antibiotika (de 8 utgör 30 % av de antibiotikapreparat som används), men varken tetracycliner, penicilliner eller aminoglycosider, var med bland de analyserade. Danmarks Miljøundersøgelser har inte gjort någon utvärdering av antibiotikans effekt på mikroorganismerna i jorden, eller om den utlakas till vattendrag.

Fler ämnen att analysera

Det fanns även en rad andra främmande ämnen och bl a säger Danmarks Miljøundersøgelser i en kommentar att nonylphenoler (fanns i två prov) är mycket giftiga för vattenlevande organismer.

Källa: Undersøgelse af miljøfremmende stoffer i gylle, Faglig rapport från DMU, nr 430. /LG

Stöldskyddad mat Korv som björnar Inget ScanFood

Livsmedel kan förses med stöldlarm redan från leverantörerna och användas för inventering och flödeskontroll.

utställning

Checkpoint Meto introducerade på Elmia Food Mart ett nytt larm baserat på digital RF-teknik (radiofrekvens-) för bl a livsmedel. Förutom att skydda varorna för stöld, kan tekniken i framtiden användas för inventering och annan kontroll av t ex varuflödet. Även små artiklar kan larmas.

Tanken är att larmetiketten ska sättas på varorna redan vid t ex charkfabriken och bära med sig elektronisk information om varorna ända fram till disken och kassorna. Larminställningen kan göras med Palms handdator.

När det här systemet är infört kan ingen köttindustri längre skylla tekniska svårigheter att ursprungsmärka grisköttet!!

I övrigt från Elmia Food Mart kan nämnas att en fabrikant gör korvar med björnsilhuett, eller andra motiv, som avtecknar sig på smörgåsen. Vidare att ScanFood inte ställde ut alls, men Swedish Match använde en jättemonter för enbart snus.

Har Du råd att torka Din foderspannmål?

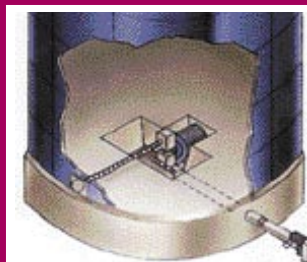
Svenska Neuero system för lufttät lagring av våt spannmål

Din bästa investering för en enkel och flexibel spannmålshantering!

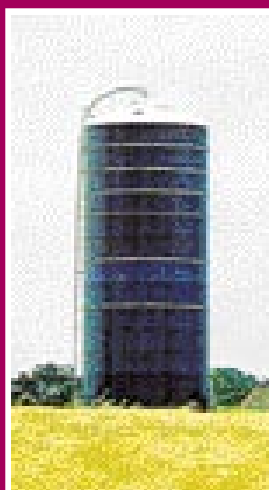
Gastät lagring av fuktig spannmål ger en flexibilitet i foderproduktionen som är viktig för att kunna producera ett foder med hög och jämn kvalitet från år till år. Med silostorlekar från 300 - 1 200 m³ och med uttagningssystem för 20, 30 samt 40 % vattenhalt finns det alltid en silo som passar.

Svenska Neuero system för gastät lagring av fuktig spannmål ger flera fördelar

- Billigt foder
- Tidig skörd
- Mindre väderberoende
- Smakligt foder
- Inga torkningskostnader
- Inga grönskottsproblem
- Oberoende frihet

Neuero sveparmsuttagare skiljer sig från andra på marknaden förekommande uttagare. Sveperskruven arbetar kontinuerligt vilket innebär att den tar både från toppen och botten.

Permastore glasemaljerede silos finns i storlekar från 300 - 1 200 m³, alla helt gastäta.

Kontakta oss, så berättar vi vad ett system för gastät lagrad spannmål från Svenska Neuero AB kan göra för Din produktion.

S V E N S K A
NEUERO

Box 146, 244 22 KÄVLINGE
Tel 046-24 96 30
Fax 046-24 95 23
E-Mail info@svenskaneuero.se
Internet www.svenskaneuero.se

Resurser för lönsamhet!

Per-Inge Nilsson i Östra Sönnarslöv vågar och vinner!

För 7 år sedan tog Per-Inge Nilsson i Ostra Sönnarsliv utanför Kristianstad över faderens svinproduktion, som han nu driver helt integrerat. Seriositeten i satsningen råder det ingen tvekan om - sedan 1996 har produktionen ökat från ca 2 000 slaktsvin per år till dagens 14 500.

Per-Inge Nilsson är känd för sin grundlighet i det mesta, så för honom var det naturligt att pröva alla möjligheter. Följden blev att han för ett par år sedan tog steget över till privatslakten – ett steg han inte har behövt ångra.

Til sammen med den personale (Søren Hultén, Pär Thoren, Jan-Erik Persson och Ulf Erlanson) på Östra Söderålder Svinfarm AB har Per-Ingvar Nilsson kvadrat på Fildålls lobbistiska med 249 producenter och anser per svin och år.

- Vill man lyckas i en tuff bransch måste man ha starka partners som backar upp med gedigen kunskap och bra genetiskt material. Det har jag funnit hos SLP och Ävelspoolen. Det är raka besked och snabba beslut, och resultaten talar för sig själva. Djuren växer fortare, både i smågris- och slaktsvinsledet, med högre

foderförbrukning. Nu fortsätter vi på den inslagna vägen, och bygger vidare för ännu fler suggor och slaktsvin, berättar Per-Inge. Hör av dig till Ävelspoolen du också. För visst vågar du!

*"Man får alltid snabba
och raka besked, och
bättre grisar ger
bättre betalt"*

www.aelspoolen.se

